

Ministrstvo za pravosodje
E-naslov: gp.mp@gov.si
Vaša št. 007-43/2019/6

Št. 337/2018
Ljubljana, 18. 2. 2019

Spoštovani,

posredujemo vam še dodatno mnenje in pripombe glede besedila predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tajnih podatkih.

Lepo vas pozdravljamo.

Mag. Roman Završek
Predsednik

Priloga:
– kot v besedilu

III.

Ponovno poudarjamo, da je potrebno na ustrezen način urediti status odvetnikov. Ni utemeljene podlage za razlikovanje med sodniki oziroma državnimi tožilci in državnimi odvetniki ter »navadnimi« odvetniki. Smo z varnostnega vidika sporni zgolj odvetniki, da potrebujemo pridobiti dovoljenje preko predpisanih postopkov? Iz medijev je mogoče razbrati, da tudi v vrstah drugih naštetih poklicev določeni posamezniki svoj položaj zlorabijo oziroma svoje delo opravljajo malomarno, nevestno opravljajo ali celo kršijo svoje obveznosti in stopijo na nepravo stran zakona.

Odvetniki se namreč srečujejo s tajnimi podatki v istih postopkih kot navedeni organi, pri čemer je na podlagi predloga sprememb zaključiti, da bodo zgolj odvetniki podvrženi postopkom, ki so predpisani za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov. Takšnemu razlikovanju brez razumnih razlogov seveda ni mogoče slediti in je potrebno enakopravno obravnavati vse stranke postopka, ki v konkretnem sodnem postopku nastopajo.

Verjetno pa je zaradi varovanja tajnih podatkov na mestu, da bi se na območju Republike Slovenije določila »specializirana« sodišča, ki bi obravnavala postopke, v katerih se obravnavajo podatki, označeni z določeno stopnjo tajnosti, ter tam zagotovilo vse ustrezno za njihovo varovanje. Ne razpolagamo s podatkom, ali vsa slovenska sodišča, tožilstva, državna odvetništva, itd. izpolnjujejo pogoje za hrambo podatkov, označenih z določeno stopnjo tajnosti, torej tako glede opreme, ki je predpisana za hrambo tajnih podatkov (razen stopnje INTERNO, ki dopušča železno omaro), kot tudi vzpostavitve ustreznih upravnih območij.

Ne gre spregledati, da med naštetimi v predlogu sprememb zakona ni drugega sodnega osebja (npr. zapisničark), ki se neizogibno seznanijo z vsebino tajnih podatkov.

Vsekakor bi bilo smiselno v prihodnosti razmišljati o »koncentraciji« vseh zadev, v katerih so predmet tajni podatki, zgolj na določenih sodiščih, kjer bi imeli zagotovljene tudi prostore, v katerih bi lahko odvetniki vse dni v tednu vpogledovali v spis in na sodišču tudi pripravljali odgovore na tožbe, pripravljalne vloge, pritožbe, zagovore, končne besede, ipd. S tem bi bila zagotovljena enakopravnost orožij. Ali bi bilo smiselno oblikovati listo odvetnikov, ki bi imela dostop do tajnih podatkov (podobno kot listo dežurnih odvetnikov), je stvar odločitve, vendar pa bi na ta način lahko zagotovili, da s podatki, označenimi z določenimi stopnjami tajnosti, opravljajo delo posamezniki, ki so ustrezno varnostno preverjeni. Enako pa bi moralo veljati tudi za sodno osebje, sodnike, državne tožilce, državne odvetnike, ipd., saj je

pomembno, da se tudi v teh poklicih s temi podatki ne seznanjajo osebe, ki varnostno niso ustrezne.

IV.

*Nadalje bi želeli izpostaviti, da je potrebno razmišljati tudi o spremembi 11. in 18. člena Zakona o tajnih podatkih, ki določata izdelavo pisne ocene ter kontrole ustreznosti stopnje tajnosti ob vsakokratni uporabi in v določenih časovnih obdobjih. Menimo, da je zahteva po preveritvah eno leto in tri leta prevelika in brez vrednosti, saj se kontrola izvede ob vsakokratni uporabi dokumenta. V tem delu pa bi bilo potrebno zaradi »enakopravnosti«
orožij v sodnem postopku predvideti tudi morebitno sodno kontrolo ustreznosti označitve tajnosti podatkov (seveda ob sodelovanju predstojnika, ki je podatek označil z določeno stopnjo tajnosti). Glede na to, da je delo odvetnikov močno oteženo/omejeno, v kolikor se v postopku pojavi nek podatek, označen z določeno stopnjo tajnosti, je namreč pomembno, da so v postopku kot taki označeni dejansko samo podatki, ki stopnjo tajnosti zahtevajo.*

V.

Po sprejetju Splošne uredbe o varstvu osebnih podatkov (GDPR) se je odprlo kar nekaj vprašanj v razmerju varovanja osebnih podatkov / Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih. Ni nam znano, kako je v praksi urejeno področje tajnih podatkov v razmerju do navedenega zakona oziroma dokumentarnega in arhivskega gradiva, vendar že z vidika varstva osebnih podatkov opozarjamo, da se je izkazalo, da zadeva ni dorečena, da so si zakoni v nasprotju (npr. čas, ko je potreben posamezen dokument uničiti), s čimer se ustvarja pravna ne-varnost.

Mag. Roman Završek
Predsednik

